

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (četvrto vijeće)

8. srpnja 2020. *

„Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv Sirije –
Zamrzavanje financijskih sredstava – Pogreška u ocjeni”

U predmetu T-186/19,

Khaled Zubedi, sa stalnom adresom u Damasku (Sirija), kojeg zastupaju M. Lester, QC, i M. O’Kane, *solicitor*,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju V. Piessevaux i A. Limonet, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za poništenje Provedbene odluke Vijeća (ZVSP) 2019/87 od 21. siječnja 2019. o provedbi Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2019., L 18 I, str. 13.) i Provedbene odluke Vijeća (EU) 2019/85 od 21. siječnja 2019. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2019., L 18 I, str. 4.), u dijelu u kojem se ti akti odnose na tužitelja,

OPĆI SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: S. Gervasoni, predsjednik, L. Madise i J. Martín y Pérez de Nanclares (izvjestitelj), suci,

tajnik: E. Coulon,

donosi sljedeću

Presudu¹

Okolnosti spora

- 1 Tužitelj, Khaled Zubedi, sirijski je poslovni čovjek koji se bavi gospodarskom djelatnošću u građevinskom sektoru.

[*omissis*]

* Jezik postupka: engleski

¹ Navedene su samo one točke presude za koje Opći sud smatra da ih je korisno objaviti.

- 8 Vijeće je 12. listopada 2015. donijelo Odluku (ZVSP) 2015/1836 o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP (SL 2015., L 266, str. 75.). Istog je dana donijelo Uredbu (EU) 2015/1828 o izmjeni Uredbe br. 36/2012 (SL 2015., L 266, str. 1.).
- 9 U skladu s uvodnom izjavom 6. Odluke 2015/1836, „Vijeće je ocijenilo kako, zbog stroge kontrole koju sirijski režim izvršava nad gospodarstvom, unutarnji kadar vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Siriji može svoj položaj zadržati samo održavajući blisku suradnju s režimom i uz njegovu potporu te imajući utjecaj u njemu” i „Vijeće smatra da bi trebalo predvidjeti mjere ograničavanja kako bi se uvela ograničenja prihvata te zamrzнула sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju tim vodećim poslovnim osobama koje djeluju u Siriji, koje je identificiralo Vijeće i koje su navedene u Prilogu I., ili su u njihovu vlasništvu, drže ih ili su pod njihovom kontrolom, kako bi ih se spriječilo u pružanju materijalne ili financijske potpore režimu te kako bi se njihovim utjecajem povećao pritisak na režim da promijeni svoje politike represije”.
- 10 Tekst članka 27. i 28. Odluke 2013/255 izmijenjen je Odlukom 2015/1836. Otad ti članci predviđaju ograničenja ulaska ili provoza preko područja država članica kao i zamrzavanje financijskih sredstava „vodećim poslovnim osobama koje djeluju u Siriji”, osim „ako postoji dovoljno informacija o tome da [te osobe] nisu, ili da više nisu, povezane s režimom ili da na njega ne utječu ili ne predstavljaju stvaran rizik izbjegavanja”.

[omissis]

Pravo

[omissis]

- 36 Valja podsjetiti na to da opći kriteriji za uvrštavanje, navedeni u članku 27. stavku 1. i članku 28. stavku 1. Odluke 2013/255, koji su, u dijelu koji se odnosi na zamrzavanje sredstava, preuzeti u članku 15. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 36/2012, predviđaju da se mjere ograničavanja donose u odnosu na osobe i subjekte koji imaju koristi od režima ili koji ga podupiru. Isto tako, članak 27. stavak 2. točka (a) i stavak 3. te članak 28. stavak 2. točka (a) i stavak 3. navedene odluke, koji su, u dijelu koji se odnosi na zamrzavanje sredstava, preuzeti u članku 15. stavku 1.a točki (a) i stavku 1.b navedene uredbe, predviđaju da se mjere ograničavanja odnose na „vodeće poslovne osobe koje djeluju u Siriji”, osim ako postoji dovoljno informacija o tome da nisu, ili da više nisu, povezane s režimom ili da na njega nikako ne utječu ili ne predstavljaju stvaran rizik izbjegavanja.
- 37 Osim toga, kao što je to navedeno u točki 12. ove presude, razlozi uvrštavanja tužiteljeva imena na predmetne popise glase kako slijedi:
- „Vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji i koji ulaže znatna sredstva u građevinskoj industriji, uključujući 50 % udjela u društvu Zubaidi and Qalei LLC koje gradi luksuzni turistički grad Grand Town i kojem je režim dodijelio četrdesetpetogodišnji sporazum u zamjenu za 19 – 21 % njegova prihoda. U tom svojstvu povezan je s Naderom Qaleijem. Khaled al-Zubaidi ima koristi od režima i/ili podupire režim u okviru svojih poslovnih aktivnosti, posebno zbog tog udjela u kompleksu Grand Town.”
- 38 Iz toga valja zaključiti da je tužiteljevo ime uvršteno na predmetne popise, kao prvo, zbog njegova statusa vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji i, kao drugo, zbog njegove povezanosti sa sirijskim režimom.

- 39 Drugim riječima, uvrštenje tužiteljeva imena temelji se, s jedne strane, na kriteriju koji je određen u članku 27. stavku 2. točki (a) i članku 28. stavku 2. točki (a) Odluke 2013/255 te članku 15. stavku 1.a točki (a) Uredbe br. 36/2012 (kriterij vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji) i, s druge strane, na kriteriju određenom u članku 27. stavku 1. i članku 28. stavku 1. navedene odluke te članku 15. stavku 1. točki (a) navedene uredbe (kriterij povezanosti s režimom).
- 40 Stoga je s obzirom na ta razmatranja potrebno ispitati jedini tužbeni razlog koji je tužitelj iznio i, prije svega, prvi prigovor, koji se u biti odnosi na osporavanje prvog razloga za uvrštenje, odnosno toga da je tužitelj vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji.
- 41 U tom pogledu valja istaknuti da je tužitelj priznao da je poslovni čovjek, ali osporava da je „vodeći” poslovni čovjek i da, s tim u vezi, pripada „unutarnjem kadru vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Siriji”.
- [omissis]
- 66 Naposljetku, tužitelj u biti tvrdi da je Vijeće moralo dokazati postojanje njegove povezanosti sa sirijskim režimom.
- 67 U tom pogledu valja istaknuti da je sudska praksa na koju se tužitelj poziva nastala u drukčijem zakonodavnom kontekstu od onoga koji je postojao u trenutku donošenja pobijanih akata. Konkretno, presuda od 21. travnja 2015., Anboubia/Vijeće (C-605/13 P, EU:C:2015:248, t. 52.) – koja obavezuje Vijeće da sudu Unije predoči skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati postojanje dovoljne veze između osobe koja podliježe mjeri ograničavanja financijskih sredstava i režima protiv kojeg se vodi borba – dio je specifičnog zakonodavnog konteksta, odnosno konteksta koji proizlazi iz Odluke 2013/255 prije nego što je 2015. izmijenjena Odlukom 2015/1836, u kojoj su jedini kriteriji za uvrštenje osobe na predmetne popise konkretno bili uska povezanost sa sirijskim režimom, potpora tom režimu i/ili ostvarivanje koristi od tog režima.
- 68 Međutim, u ovom slučaju uvrštenje tužiteljeva imena na predmetne popise učinjeno je u zakonodavnom kontekstu Odluke 2013/255, kako je izmijenjena Odlukom 2015/1836. S tim u vezi, Odluka 2015/1836 uvela je, među ostalim, kao objektivan, autonoman i dovoljan kriterij za uvrštenje okolnost da je riječ o „vodećim poslovnim osobama koje djeluju u Siriji”, tako da Vijeće više ne mora dokazati postojanje veze između tih osoba i sirijskog režima, a ni između tih osoba i potpore režimu ili koristi od tog režima, s obzirom na to da je okolnost da je netko vodeća poslovna osoba koja djeluje u Siriji dovoljna za primjenu predmetnih mjera ograničavanja na tu osobu (vidjeti u tom smislu presude od 11. rujna 2019., HX/Vijeće, C-540/18 P, neobjavljenu, EU:C:2019:707, t. 38.; od 4. travnja 2019., Sharif/Vijeće, T-5/17, EU:T:2019:216, t. 55. i 56. (neobjavljene) i rješenje od 11. rujna 2019., Haswani/Vijeće, T-231/15 RENV, neobjavljeno, EU:T:2019:589, t. 56.).
- 69 U tom smislu, Opći je sud smatrao da se iz kriterija koji se odnosi na svojstvo „vodeće poslovne osobe koja djeluje u Siriji” može zaključiti o postojanju oborive predmnjeve povezanosti sa sirijskim režimom (vidjeti u tom smislu presudu od 4. travnja 2019., Sharif/Vijeće, T-5/17, EU:T:2019:216, t. 106. i rješenje od 11. rujna 2019., Haswani/Vijeće, T-231/15 RENV, neobjavljeno, EU:T:2019:589, t. 60.). Ta se predmnjeva primjenjuje kada Vijeće može dokazati da određena osoba nije samo poslovna osoba koja djeluje u Siriji, već i da je se može okvalificirati kao vodeću poslovnu osobu. Naime, kao što to proizlazi iz sadržaja uvodne izjave 6. Odluke 2015/1836, kako je iznesen u točki 9. ove presude, Vijeće želi iskoristiti utjecaj koji te osobe mogu izvršiti na sirijski režim potičući ih, mjerama ograničavanja koje u odnosu na njih donosi, da izvrše pritisak na sirijski režim da promijeni svoju politiku represije. Prema tome, kada Vijeće uspije dokazati da poslovne osobe imaju utjecaj na sirijski režim, predmnjeva se povezanost između tih osoba i sirijskog režima.

- 70 K tome, valja podsjetiti na to da pitanje poštuje li Opći sud pravila o teretu dokazivanja i izvođenju dokaza u području mjera ograničavanja podrazumijeva da taj sud poštuje načelo iz sudske prakse navedeno u točki 31. ove presude, koje je Sud naveo u presudi od 11. rujna 2019., HX/Vijeće (C-540/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:707, t. 48. do 50.), a prema kojem je, u biti, u slučaju osporavanja osnovanosti razloga za uvrštenje, teret dokazivanja na instituciji. Sud je tako presudio da nije na tužitelju teret dokazivanja postojanja dovoljnih informacija, u smislu članka 27. stavka 3. i članka 28. stavka 3. Odluke 2013/255, koje upućuju na to da tužitelj nije, ili više nije, povezan s režimom ili da na njega ne utječe ili ne predstavlja stvaran rizik izbjegavanja mjera ograničavanja donesenih u odnosu na taj režim (vidjeti u tom smislu presude od 14. lipnja 2018., Makhoul/Vijeće, C-458/17 P, neobjavljenu, EU:C:2018:441, t. 86. i od 11. rujna 2019., HX/Vijeće, C-540/18 P, neobjavljenu, EU:C:2019:707, t. 50. i 51.).
- 71 Prema tome, tužitelju se ne može nametnuti pretjeran standard dokazivanja radi obaranja predmnjeve povezanosti sa sirijskim režimom. S obzirom na to, valja smatrati da je tužitelj uspio oboriti navedenu predmnjevu ako je iznio argumente koji mogu ozbiljno dovesti u pitanje pouzdanost dokaza koje je iznijelo Vijeće ili njihovu ocjenu, osobito u pogledu uvjeta iznesenih u članku 27. stavku 3. i članku 28. stavku 3. Odluke 2013/255, ili ako sudu Unije podnesu skup indicija o nepostojanju ili nestanku povezanosti s tim režimom, nepostojanju utjecaja na navedeni režim ili nepostojanju stvarnog rizika izbjegavanja mjera ograničavanja, u skladu s člankom 27. stavkom 3. i člankom 28. stavkom 3. te odluke.
- 72 U ovom predmetu, međutim, tužitelj nije uspio oboriti navedenu predmnjevu povezanosti sa sirijskim režimom. Naime, s jedne strane, valja istaknuti da u okviru prvog prigovora tužitelj nije iznio nijedan argument ili element koji bi doveo u sumnju pouzdanost dokaza koje je podnijelo Vijeće ili njihovu ocjenu niti je iznio ijednu konkretnu indiciju koja bi Općem sudu omogućila da zaključi da ne postoji, ili više ne postoji, veza između njega i navedenog režima, da nije imao nikakav utjecaj na navedeni režim, a ni da ne predstavlja stvaran rizik izbjegavanja mjera ograničavanja. S druge strane, čak i uzimajući u obzir argumente koje je tužitelj iznio u okviru trećeg prigovora, kojima se osporava drugi razlog za uvrštenje, a koji se odnosi na povezanost s predmetnim režimom, kako je predviđen člankom 27. stavkom 1. i člankom 28. stavkom 1. Odluke 2013/255, ne može se smatrati da je tužitelj iznio indicije kojima se navedena predmnjeva može oboriti.
- 73 Nužno je, naime, utvrditi da tužitelj niječe postojanje svoje veze sa sirijskim režimom i svoj utjecaj na njega, ali potvrđuje svoje sudjelovanje u projektu „Grand Town”, s kojim je povezano sirijsko ministarstvo turizma.
- 74 S obzirom na sve prethodno navedeno, valja utvrditi da je razlog za uvrštenje tužiteljeva imena na predmetne popise, koji se temelji na njegovu statusu vodećeg poslovnog čovjeka koji obavlja svoje aktivnosti u Siriji, dovoljno potkrijepljen, slijedom čega je uvrštenje na temelju tog kriterija osnovano. Slijedom toga, prvi prigovor valja odbiti.

[omissis]

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (četvrto vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Khaledu Zubediju nalaže se snošenje vlastitih troškova kao i troškova Vijeća Europske unije.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 8. srpnja 2020.

Potpisi